

Europejska
Komisja

ISSN 2467-060X

ACCESS CITY Award **2022**

Przykłady najlepszych praktyk w
zakresie poprawy dostępności
miast Unii Europejskiej

#EUACCESSCITY

Spółeczna
Europa

Luksemburg: Urząd Publikacji Unii Europejskiej, 2022

© Unia Europejska, 2022

Komisja Europejska wdrożyła politykę ponownego wykorzystywania swoich dokumentów zgodnie z decyzją Komisji 2011/833/UE z dnia 12 grudnia 2011 r. w sprawie ponownego wykorzystywania dokumentów Komisji (Dz.U. L 330 z 14.12.2011, s. 39).

Z wyjątkiem przypadków, w których stwierdzono inaczej, ponowne wykorzystywanie tego dokumentu jest dozwolone na podstawie licencji Creative Commons Attribution 4.0 International (CC-BY 4.0) (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>). Oznacza to, że ponowne wykorzystywanie jest dozwolone pod warunkiem odpowiedniego poinformowania o autorze oraz o wszelkich zmianach wprowadzonych w dokumencie.

W przypadku wykorzystania lub powielania elementów, które nie są własnością Unii Europejskiej, konieczne może być uzyskanie zgody bezpośrednio od właściwych podmiotów prawa autorskiego.

Zdjęcie na okładce: © Shutterstock, 2022

Print	ISBN 978-92-76-49310-5	ISSN 2599-9109	doi:10.2767/81304	KE-BL-22-001-PL-C
PDF	ISBN 978-92-76-49282-5	ISSN 2467-060X	doi:10.2767/366498	KE-BL-22-001-PL-N

Spis treści

Przedmowa.....	4
Konkurs Access City Award 2022 - Wersja łatwa do czytania i zrozumienia	6
Wprowadzenie.....	14
Luksemburg (miasto), Luksemburg - Zwycięzca.....	16
Helsinki, Finlandia - Drugie miejsce	20
Barcelona, Hiszpania - Trzecie miejsce	25
Porto, Portugalia - Wyróżnienie specjalne z okazji Europejskiego Roku Kolei	29
Palma, Hiszpania - Specjalne wyróżnienie za działania na rzecz środowiska naturalnego, w tym obszarów dostępnych dla turystyki inkluzywnej	32
Leuven, Belgia - Wyróżnienie specjalne za uwzględnianie dostępności, w tym także w środowisku cyfrowym.....	36
Uczestnictwo w konkursie Access City Award 2023.....	40

Helena Dalli
unijna komisarz do
spraw równości

Przedmowa

Miasta w całej Unii Europejskiej dążą do poprawiania dostępności dla osób z niepełnosprawnościami. Z wielką radością oddaję w ręce czytelników broszurę na temat dobrych praktyk, która być może zachęci więcej europejskich miast do podejmowania działań na rzecz budowania świata wolnego od barier.

Dostępność ma kluczowe znaczenie dla zapewnienia równości, autonomii i niezależności w życiu codziennym. Jest też warunkiem koniecznym do tego, aby 87 milionów Europejczyków z niepełnosprawnościami lub ograniczoną mobilnością mogło w pełni uczestniczyć we wszystkich dziedzinach życia.

W ostatnim dziesięcioleciu powstało wiele nowych inicjatyw i praktyk mających na celu poprawę dostępności dla osób z niepełnosprawnościami w całej UE. Choć wiele w tym zakresie się zmieniło, w wielu sektorach dyskryminacja i bariery strukturalne wciąż istnieją.

Z tego też powodu dostępność stała się fundamentem unijnej strategii na rzecz praw osób z niepełnosprawnościami na lata 2021–2030, a naszym zadaniem jest

zapewnienie, że utrzyma się ona wysoko na liście priorytetów Komisji Europejskiej i państw członkowskich. W tym roku planujemy otworzyć centrum zasobów „AccessibleEU” – platformę opartą na współpracy, służącą do wymiany dobrych praktyk i wiedzy w ramach różnych sektorów. Jednym z głównych zadań centrum będzie wdrażanie i rozwój polityk dotyczących dostępności w UE.

Miasta i lokalne społeczności to kluczowi partnerzy w budowaniu Europy wolnej od barier. Wdrażają konkretne rozwiązania i podnoszą jakość życia ludzi, promując wspólne wartości włączenia i równości. Dostępne miasta przynoszą korzyść każdemu. Dostępność podnosi jakość życia, sprzyja włączeniu i pomaga miastom rozwijać się.

Przyznając nagrodę Access City Award, Komisja Europejska docenia zaangażowanie europejskich miast w zapewnienie, że osoby z niepełnosprawnościami mają równy dostęp do praw podstawowych i wszystkich zasobów oferowanych przez miasta.

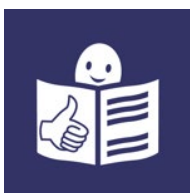
Pragnę pogratulować miastu Luksemburg, zwycięzcy konkursu Access City Award w 2022 roku, za skuteczne pokonywanie nierówności i likwidowanie barier w środowisku miejskim. Tamtejsze władze miasta uczyniły z dostępności swój priorytet, a jedną z kluczowych inicjatyw jest podejście „projektowania z myślą o wszystkich”, którego celem jest zwiększanie dostępności dla ogółu społeczeństwa. Obrady rady miasta są tłumaczone na język migowy i udostępniane z transkrypcją, dzięki czemu

decyzje polityczne są dostępne dla każdego. Od 2012 roku miasto organizuje „tydzień świadomości” – wydarzenie promujące dialog na temat barier strukturalnych, z jakimi spotykają się osoby z niepełnosprawnościami. Ponadto, dla zwiększenia mobilności wśród mieszkańców, miasto zakupiło autobusy niskopodłogowe z rampami oraz zapewnia komunikaty dźwiękowe i wideo w autobusach i na przystankach.

Z wielką radością powitam nowych kandydatów do nagrody Access City Award. Miasta zgłoszone do konkursu staną się inspiracją dla innych. Tylko dzięki wspólnemu wysiłkowi zwiększania dostępności Unia równości stanie się rzeczywistością.

Konkurs Access City Award 2022

© Easy-to-read.eu

**Wersja łatwa do czytania
i zrozumienia**

Kto za tym stoi?

Komisja Europejska i Europejskie Forum Osób z Niepełnosprawnościami.

Komisja Europejska podejmuje działania i proponuje przepisy, które mają wprowadzać pozytywne zmiany w Europie.

Europejskie Forum Osób z Niepełnosprawnościami działa na rzecz ochrony praw osób z niepełnosprawnościami w Europie.

Często łączymy nasze siły, by osobom z niepełnosprawnościami żyło się w Europie lepiej.

Przykładem takiej współpracy jest organizowany przez nas co roku konkurs **Access City Award**.

Czym jest Access City Award?

W ramach konkursu **Access City Award** ico roku nagradzamy miasta, które sumiennie dążą do zwiększania swojej dostępności.

Miasto można nazwać dostępnym wtedy, gdy każdy jego mieszkaniec może bez problemów korzystać ze wszystkich oferowanych usług i obiektów.

Przykładowo, w dostępnym mieście każdy mieszkaniec może łatwo:

- jeździć do pracy autobusem lub metrem,
- korzystać z biletomatów,
- przemieszczać się ulicami i odwiedzać obiekty użyteczności publicznej, takie jak szpitale lub urzędy miejskie,
- uzyskiwać informacje w czytelnej i zrozumiałej dla niego formie.

To ważne dla wszystkich, ale dla seniorów i osób z niepełnosprawnościami ma szczególne znaczenie.

Często nie mają oni dostępu do takich dóbr, jak transport i informacje.

Gdy nie wszystkie dobra są dostępne, osoby z niepełnosprawnościami nie mogą uczestniczyć w życiu społeczeństwa na równi z innymi.

Zostają one w ten sposób wykluczone.

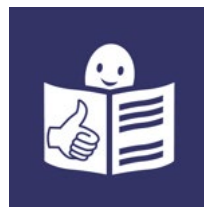
Jeśli na przykład autobusy nie mają na wyposażeniu ramp, osoba na wózku inwalidzkim nie może jeździć do pracy tym środkiem transportu.

© Pixabay

© 123RF

© Easy-to-read.eu

Gdy zaś informacje nie są łatwe do przeczytania i zrozumienia, osoby z niepełnosprawnością intelektualną, a także inni ludzie mogą mieć problem z ich odczytaniem i przyswojeniem.

Konkurs Access City Award jest więc dla europejskich miast szansą do pokazania, co robią, by zwiększać swoją dostępność dla wszystkich.

Konkurs Access City Award odbył się po raz pierwszy w 2010 roku. Kolejne edycje konkursu Access City Award przypominają miastom, jak istotne jest to, by były dostępne dla każdego.

Które miasto zdobyło nagrodę Access City Award 2022?

Zwycięzcą konkursu Access City Award 2022 został Luksemburg, miasto w Wielkim Księstwie Luksemburga.

Luksemburg otrzymał nagrodę Access City Award za to, że nieustannie ułatwia dostęp do dóbr i usług osobom z niepełnosprawnościami i wszystkim innym użytkownikom.

Miasto Luksemburg zbudowano na skale, dlatego jest w nim wiele stromych i wąskich ulic, co utrudnia zapewnianie dostępności. Mimo to Luksemburg ciężko pracuje nad tym, by ułatwiać dostęp do swojej infrastruktury. Przykładowo:

© Pixabay

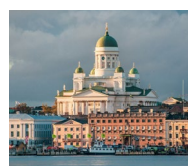
- W autobusach miejskich są rampy, więc osoby na wózkach inwalidzkich mogą bez problemu korzystać z tych pojazdów. W autobusach i na przystankach emitowane są powiadomienia dźwiękowe, dzięki czemu osoby niewidome mogą usłyszeć ważne informacje. Ponadto komunikaty są podawane także w formie wizualnej, by mogły zobaczyć je osoby niesłyszące.

- Pociągi są bezpłatne i dostępne dla wszystkich. Zadbano również o dostępność toalet i parkingu na dworcu kolejowym. Na tablicach informacyjnych na dworcu znajdują się czytelne symbole, które są zrozumiałe dla każdego. Wiele informacji jest dostępnych także w wersji dźwiękowej, by mogły je odsłuchać osoby niewidome.
- Miasto Luksemburg organizuje ponadto spotkania i rozmowy z osobami niepełnosprawnymi, dzięki czemu może poznawać ich potrzeby i wychodzić im naprzeciw. Oprócz tego władze starają się dbać o dostępność ważnych spotkań, by osoby z niepełnosprawnościami mogły uczestniczyć w nich bez problemów.

Za zwycięstwo w konkursie Access City Award 2022 miasto Luksemburg otrzymało nagrodę w wysokości 150 000 euro.

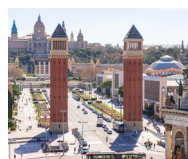
Miasta, którym przyznano drugie i trzecie miejsce, to:

- **Helsinki** w Finlandii, drugie miejsce i nagroda w wysokości 120 000 euro.
- **Barcelona** w Hiszpanii, trzecie miejsce i nagroda w wysokości 80 000 euro.

© Pixabay

Kolejny tytuł zwycięzcy konkursu Access City Award zostanie przyznany za rok 2023.

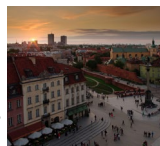

© Pixabay

Jakie miasta mogą się zgłaszać do konkursu?

Nie każde miasto może wziąć udział w konkursie Access City Award. Miasto zgłaszające się do konkursu Access City Award powinno spełniać następujące kryteria:

- Położenie w państwie należącym do Unii Europejskiej.
Unię Europejską tworzy 27 państw w Europie, które połączyły swoje siły, by zmieniać świat na lepsze.
- Ponad 50 000 mieszkańców.
Jeśli w danym państwie jest tylko jedno takie miasto, do konkursu Access City Award może zgłosić się także grupa co najmniej dwóch mniejszych miast, których łączna liczba mieszkańców przekracza 50 000.

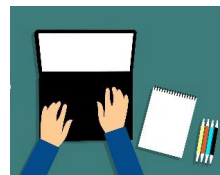

© Pixabay

W aktualnej edycji konkursu Access City Award nie może wziąć udziału zwycięzca edycji poprzedniej.

Jak zgłosić miasto do konkursu?

Miasto, które chce wziąć udział w najbliższej edycji konkursu Access City Award, może wysłać swoją kandydaturę przez internet, gdy rozpoczniemy przyjmowanie zgłoszeń. Formularz online powinien zostać wypełniony przez osoby zarządzające miastem i podejmujące kluczowe dla niego decyzje.

© Pixabay

W formularzu należy:

- uzasadnić, dlaczego dane miasto zasługuje na nagrodę Access City Award,
- przedstawić przykłady i opisać, w jaki sposób miasto poprawia swoją dostępność,

- opisać plany dotyczące dalszych działań w tym zakresie.

Więcej informacji można znaleźć na stronie internetowej **www.ec.europa.eu/social/accesscityaward**

© Pixabay

To na tej stronie ogłosimy wkrótce datę rozpoczęcia okresu składania zgłoszeń.

Po rozpoczęciu tego okresu będzie można wypełnić formularz i zgłosić miasto do konkursu Access City Award. Warto więc śledzić naszą stronę, by nie przeoczyć tej informacji!

© Pixabay

Jak wybieramy zwycięzcę?

Po zakończeniu przyjmowania zgłoszeń do konkursu Access City Award specjalne komisje weryfikują przesłane kandydatury i wybierają spośród nich zwycięzcę.

© Pixabay

W każdym kraju działa osobna komisja, która weryfikuje zgłoszenia z jego terenu. Taka komisja wybiera maksymalnie trzy miasta, które najlepiej reprezentują swój kraj.

© Pixabay

Wszystkie wyselekcjonowane zgłoszenia są następnie weryfikowane przez komisję na poziomie europejskim, która wybiera spośród nich najlepszego kandydata. Wskazane w ten sposób miasto zdobywa nagrodę Access City Award.

W komisjach zasiadają także osoby starsze i osoby z niepełnosprawnościami.

Oceniają one, w jaki sposób miasto zwiększa swoją dostępność dla mieszkańców.

Jury ocenia na przykład dostępność:

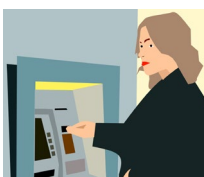
- budynków i ulic,
- autobusów i metra,
- biletomatów i bankomatów,
- stron internetowych i innych rozwiązań do komunikacji.
- informacji, czyli to, czy są one czytelne i zrozumiałe dla każdego.

© Pixabay

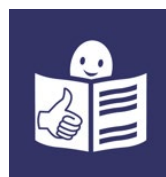
© Pixabay

© Pixabay

© Pixabay

© Easy-to-read.eu

Na tej podstawie wybierane jest miasto, które najlepiej ze wszystkich radzi sobie z zapewnianiem dostępu do tych elementów każdemu mieszkańcowi.

To ono otrzymuje tytuł zwycięzcy konkursu Access City Award.

© Pixabay

Kiedy nagroda trafi do zwycięzcy?

Na koniec 2022 roku planujemy w Brukseli dużą konferencję poświęconą prawom osób z niepełnosprawnościami. W czasie tego wydarzenia ogłosimy również zwycięzcę konkursu Access City Award 2023.

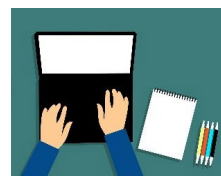

© Shutterstock

Dodatkowe informacje

Więcej informacji można znaleźć na naszej stronie internetowej:
www.ec.europa.eu/social/accesscityaward

W razie jakichkolwiek pytań prosimy o kontakt na adres e-mail:
secretariat@accesscityaward.eu

© Pixabay

Wprowadzenie

„Te miasta są dla nas wszystkich wzorem. Przypominają nam, że przełamać można nawet najtrwalsze bariery i uprzedzenia”.

”

Ursula von der Leyen, przewodnicząca Komisji Europejskiej

Konkurs Access City Award promuje unijne miasta, które podejmują działania zwiększające ich dostępność. Miasto jest dostępne wtedy, gdy osoba z niepełnosprawnością może korzystać w nim m.in. z:

- dostępu do informacji,
- autobusów, tramwajów i metra,
- parków i placów zabaw,
- obiektów publicznych, takich jak biblioteki, hale sportowe i urzędy miejskie.

Jako wspólnota mamy obowiązek umożliwiać osobom z niepełnosprawnościami uczestnictwo w życiu publicznym na równi z innymi obywatelami. Sumienna praca nad zwiększaniem dostępności pozwala samorządom podnosić jednocześnie bezpieczeństwo i jakość życia wszystkich mieszkańców.

W konkursie Access City Award może wziąć udział każde unijne miasto z populacją ponad 50 000 mieszkańców. Najpierw wszystkie miasta są oceniane przez jury na poziomie krajowym. Takie jury wybierają finalistów, których kandydaturę przedkładają komisji konkursowej na poziomie unijnym złożonej z ekspertów w dziedzinie dostępności. Jury unijne wybiera spośród finalistów zwycięzcę oraz zdobywców drugiego i trzeciego miejsca.

Każdego roku unijne jury przyznaje również wyróżnienia specjalne dla miast odznaczających się szczególnymi sukcesami w określonej kategorii.

W tym roku jury przyznało wyróżnienia specjalne za działania w zakresie:

- środowiska naturalnego, w tym obszarów dostępnych dla turystyki inkluzywnej,
- uwzględniania dostępności, także w środowisku cyfrowym.

Ponadto w ramach tegorocznej edycji Access City Award przyznano też wyróżnienie z okazji Europejskiego Roku Kolei (2021). Kolej to jeden z najbezpieczniejszych i najbardziej

ekologicznych środków transportu, a naszym obowiązkiem jest sprawić, by była dostępna dla wszystkich Europejczyków.

Nagradzane miasta wyróżnia również dialog między decydentami politycznymi, ekspertami w dziedzinie dostępności i organizacjami wspierającymi osoby z niepełnosprawnościami. To dzięki tej współpracy udaje się zmieniać otoczenie na lepsze.

© Shutterstock

Zwycięzca

Luksemburg (miasto)

Luksemburg

Zwycięzcą konkursu Access City Award 2022 zostało miasto Luksemburg. Luksemburg leży wśród stromych klifów i głębokich dolin, więc niełatwo zapewniać w nim dostępność. Mimo to władze miasta nieustannie i z powodzeniem wprowadzają ułatwienia dostępu dla mieszkańców i gości. Filozofia miasta opiera się na planowaniu i wdrażaniu rozwiązań na drodze bezpośrednich konsultacji z osobami, których te działania dotyczą.

„Ta nagroda jest cennym dowodem uznania dla naszej ciężkiej pracy włożonej w poprawianie dostępności miasta.

Nie byłaby ona możliwa bez aktywnego udziału osób z niepełnosprawnościami, a także zaangażowania i oddania działających na ich rzecz stowarzyszeń, różnych departamentów urzędu miasta, które uczestniczą w tym procesie, oraz naszych polityków.

Zamierzamy kontynuować tę pracę, by cała nasza infrastruktura była dostępna dla każdego i wszyscy mieli równe szanse”.

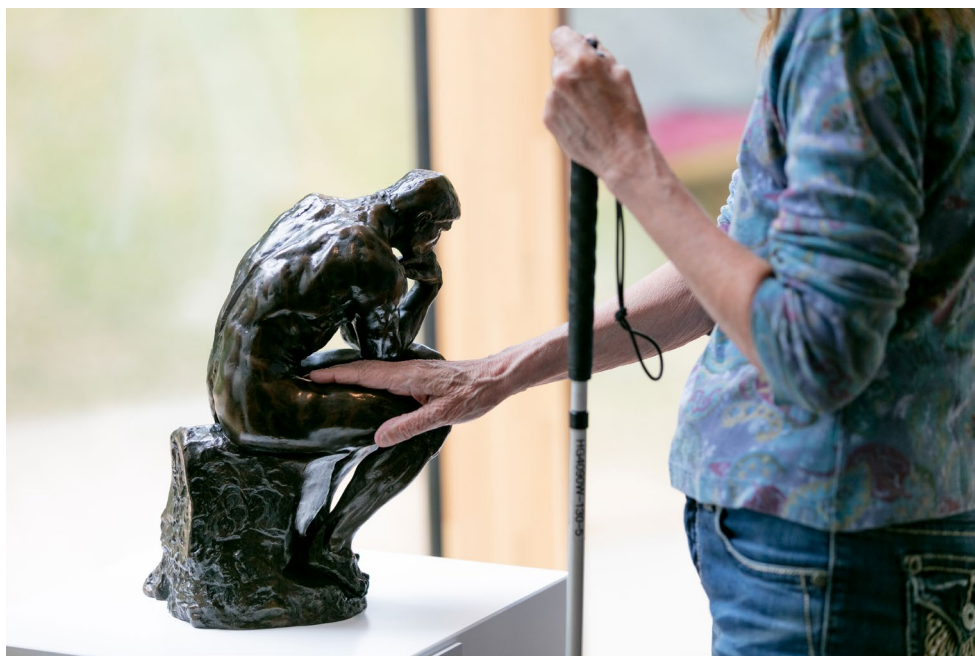
Lydie Polfer, burmistrzynie miasta Luksemburg

Projektowanie z myślą o wszystkich: miasto przyjazne dla każdego

Jury nagrodiło miasto Luksemburg za uwzględnianie w swoich działaniach wszystkich niepełnosprawności i utrzymywanie dobrego poziomu dostępności we wszystkich obszarach. Dzięki strategii „projektowania z myślą o wszystkich” miasto jest przyjazne nie tylko dla osób z niepełnosprawnościami, ale też dla seniorów, migrantów i turystów. Projektowanie z myślą o wszystkich zakłada, że produkty i usługi należy planować tak, by były dostępne zarówno dla osób bez niepełnosprawności, jak i osób z niepełnosprawnościami bądź innymi ograniczeniami. By zrealizować ten cel, miasto działa na wielu płaszczyznach – od rynku pracy przez edukację i kulturę po turystykę, rekreację

i transport. W związku z tym w niektórych departamentach urzędu miasta utworzono stanowiska odpowiedzialne za specjalne potrzeby mieszkańców.

Jednym z przykładów luksemburskiego projektowania z myślą o wszystkich jest Villa Vauban, miejskie muzeum sztuki, które cyklicznie prezentuje wystawę zgodną z koncepcją „muzeum dla wszystkich”. Odwiedzający może zwiedzać wystawę tak, jak chce, stosowanie do swoich możliwości motorycznych i poznawczych. Znajdują się na niej rzeźby, które można dotykać, i makiety dotykowe wybranych obrazów, a także wiele innych udogodnień. Ponadto prezentowane informacje są łatwe do zrozumienia i dostępne w różnych językach.

© Guy Thewes

 W Willi Vauban zwiedzający mogą swobodnie zwiedzać ekspozycje w zależności od swoich umiejętności

Departament do spraw integracji i potrzeb specjalnych

Miejski Departament Integracji i Potrzeb Specjalnych jest punktem kontaktowym dla osób z niepełnosprawnościami i wszystkich organizacji działających na ich rzecz. Wydział ten ściśle współpracuje z organizacjami wspierającymi niepełnosprawnych i innymi departamentami urzędu miasta, by stale podnosić jakość oferowanych usług w zakresie dostępności. W mieście działa też komitet partycypacyjny, dzięki czemu osoby z niepełnosprawnościami mogą angażować się we wszystkie miejskie przedsięwzięcia. Departament odpowiada także za zapewnianie tłumaczy języka migowego na sesjach rady miejskiej i dostarcza im niemieckojęzyczne teksty potrzebne do przygotowania się do tłumaczenia.

Większa świadomość sposobem na przełamanie stereotypów

Luksemburg aktywnie wspiera dialog między osobami z niepełnosprawnościami a pozostałymi mieszkańcami. Ma to służyć zwiększeniu świadomości różnych niepełnosprawności i pomóc w przełamywaniu stereotypów i uprzedzeń.

Miasto prowadzi wiele kampanii i działań edukacyjnych. Organizuje także wykłady, pokazy filmów i wystawy, na których można dowiedzieć się więcej o codzienności i zróżnicowanych potrzebach osób z niepełnosprawnościami. Przykładem tego jest coroczna impreza „Dinner in the Dark”, której uczestnicy poznają doświadczenia i potrzeby osób słabowidzących.

Zatrudnienie i edukacja

Luksemburg kładzie szczególny nacisk na zatrudnienie osób z niepełnosprawnościami. W efekcie osoby niepełnosprawne stanowią niemal 6 % wszystkich zatrudnionych w miejskich instytucjach publicznych.

Oprócz tego w ramach wspierania osób z ubytkiem słuchu miasto prowadzi kursy języka migowego, które ukończyło już ponad 900 osób.

Organizowanych jest także wiele szkoleń dla pracowników sektora usługowego (np. kierowców autobusów i recepcjonistów), by potrafili korzystać z potrzebnego sprzętu i asystować osobom z niepełnosprawnościami.

Zwiększenie dostępności komunikacji publicznej

Transport publiczny w Luksemburgu jest bezpłatny, a przystanki autobusowe są systematycznie wyposażane w specjalne ułatwienia i obsługę technologii iBeacon, która zapewnia dostęp do ważnych informacji w miejskiej aplikacji, co jest cenną pomocą dla osób słabowidzących. Po zbliżeniu się do przystanku autobusowego obsługującego iBeacon taka osoba otrzymuje powiadomienie z informacją o nazwie przystanku, numerze i kierunku trasy kolejnego autobusu oraz przewidywanym czasie jego przyjazdu. W pojazdach komunikacji miejskiej informacje podawane są w wersji dźwiękowej i wizualnej, a na przystankach autobusowych pasażer może odebrać komunikat wizualny za pośrednictwem internetu lub wiadomości tekstowej.

Ponadto osoba z niepełnosprawnością może zgłosić potrzebę odebrania z domu przez specjalny minibus, który służy także jako środek transportu wahadłowego dla seniorów i rodziców z wózkami podczas różnych wydarzeń.

Na dworcach i peronach w Luksemburgu znajdują się znaki informacyjne z piktogramami, które wskazują drogę do przejść z poręczami, wind i wyznaczonych przestrzeni parkingowych. Wiele zamontowanych wyświetlaczy ma funkcje konwersji tekstu na mowę, a ważne komunikaty są podawane za pomocą automatycznego systemu dźwiękowego. Na dworcu kolejowym w Luksemburgu znajdują się

© Françoise Frieden, LUXTRAM

○ W pełni dostępny tramwaj i przystanek tramwajowy

wyznaczone przestrzenie parkingowe i toalety z ułatwieniami dostępu dla osób o ograniczonej możliwości poruszania się.

Planowane ulepszenia

Miasto Luksemburg pracuje nad planem działania, który będzie opierał się na Konwencji ONZ o prawach osób z niepełnosprawnościami i uwzględniał konkretne potrzeby i sugestie mieszkańców.

Samorząd planuje też otworzyć we współpracy z Ministerstwem Rodziny i Integracji centrum komunikacji dla osób słabosłyszących.

Ponadto władze współpracują także z Unią Handlową Miasta Luksemburg, stowarzyszeniem handlowym HORESCA i komitetem partycypacyjnym nad zwiększeniem dostępności sklepów i restauracji w mieście.

Drugie miejsce

Helsinki

Finlandia

Drugie miejsce w konkursie Access City Award 2020 zdobyło miasto Helsinki w Finlandii. W Helsinkach i ich sąsiedztwie mieszka około 1,4 mln ludzi, czyli jedna czwarta całej populacji Finlandii. Miasto od dawna promuje dostępność i uwzględnia ją w swoich strategiach, politykach i procedurach planowania.

„Ogólnym celem miasta jest bycie dostępnym dla każdego: mieszkańców z niepełnosprawnościami, osób starszych, osób przewlekle chorych, a także osób korzystających z balkoników lub prowadzących wózki z dziećmi”.

Anni Sinnemäki, wiceburmistrz ds. środowiska miejskiego, Rada Miasta Helsinki

Plan zapewnienia dostępności

U podstaw działań na rzecz dostępności podejmowanych przez Helsinki leży wprowadzony w 2005 roku „Plan zapewnienia dostępności”. Zobowiązuje on urzędy i instytucje miejskie do tego, by ich budynki oraz świadczone przez nie usługi były dostępne dla każdego i wprowadza wymóg, zgodnie z którym wszystkie miejsca publiczne muszą być dostępne, co należy zapewnić na etapie ich budowy lub poprzez przebudowę.

W planie wskazano dwa poziomy dostępności – szczególny i podstawowy. Szczególny poziom dostępności jest wymagany w centrum miasta, na deptakach, dużych stacjach transportu publicznego oraz w

bezpośrednim otoczeniu placówek ochrony zdrowia i budynków usługowych, publicznych przestrzeni rekreacyjnych i placów zabaw, a także miejsc z dużym odsetkiem mieszkańców w starszym wieku lub niepełnosprawnych. Podstawowa dostępność dotyczy natomiast miejsc, które nie wymagają szczególnych rozwiązań (np. podziemnych instalacji wodnych podgrzewających ulice, by uniknąć ich oblodzenia, lub ścieżek dotykowych).

Na jury szczególne wrażenie zrobiło to, że Helsinki są pionierem, którego naśladują inne miasta. Wiele innych miejscowości w Finlandii, w tym Espoo, Oulu, Tampere, Turku i Vaasa, opracowało swoje plany zapewnienia dostępności, wzorując się na Helsinkach.

© Laura Oja

 Wyspa rekreacyjna w pobliżu Helsinek z dostępnymi deskami do kaczek

Wytyczne w zakresie dostępności

Helsinki przygotowały praktyczne wytyczne planowania, budowania i konserwowania dostępnych obiektów zewnętrznych. W ten

sposób wskazano standardy w zakresie dostępności i interakcji między różnymi częściami administracji. Wytyczne te są wyjątkowo skuteczne, o czym świadczy to, że są wdrażane na skalę krajową.

„Gdy działa się prawidłowo, ułatwienia dostępu komponują się z otoczeniem i są niewidoczne. Jeśli jednak całkowicie zignoruje się dostępność, przeszkody szybko dadzą o sobie znać”.

Kristiina Karhos, wiceprzewodnicząca rady ds. niepełnosprawności

Stały pełnomocnik do spraw dostępności

Od 2012 roku Helsinki mają stałego pełnomocnika do spraw dostępności. Wspólnie z Radą Doradczą ds. Dostępności koordynuje on i promuje działania podejmowane przez miasto, by zwiększać jego dostępność. Celem tej pracy jest dopilnowanie, by miejsca publiczne, budynki i transport publiczny w mieście były bezpieczne i dostępne dla wszystkich.

Dostępny transport w całym mieście

Ułatwienia dostępu ma w sumie 99,7 % autobusów i 100 % tramwajów oraz pociągów metra i kolejki miejskiej w regionie Helsinek. Wszystkie stacje metra są dostępne i wyposażone w windy i oznakowanie dotykowe. Ponadto 51 % sygnalizatorów świetlnych w mieście generuje sygnały dźwiękowe, by słabowidzący piesi mogli bezpiecznie przechodzić przez ulice.

Oprócz tego mieszkańcy posiadający kartę parkingową osoby niepełnosprawnej mogą korzystać ze wszystkich miejsc parkingowych w mieście bezpłatnie.

© Iiro Auterinen, City of Helsinki Disability Council

 Prawie wszystkie autobusy publiczne w Helsinkach są dostępne dla osób niepełnosprawnych

Dostępność informacji i usług cyfrowych

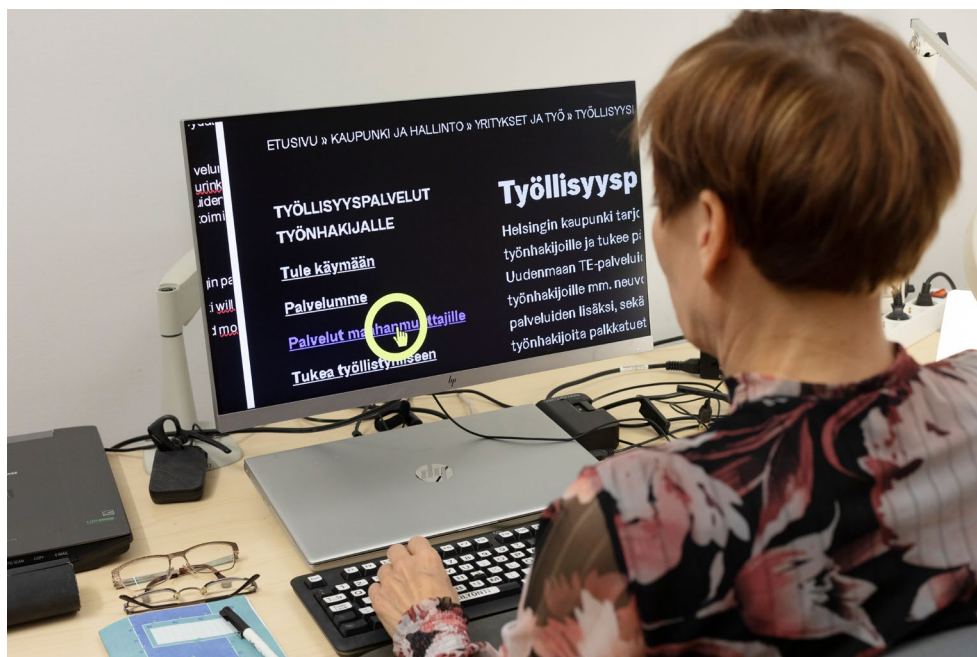
Helsinki włożyły wiele pracy w to, by poprawić dostęp osób z niepełnosprawnościami do usług cyfrowych i informacji.

Na stronie internetowej **Helsinki for all** można znaleźć wiele informacji na temat dostępności. Jest ona znanym i cenionym w całym kraju bankiem danych, który pozwala mieszkańcom obserwować działania Helsinek na rzecz dostępności, a przy tym stanowi inspirację dla innych miast.

Oprócz tego od ponad 10 lat rozwijana jest **Mapa Usług** obszaru metropolitalnego Helsinek. To ogólnodostępna usługa internetowa, za pośrednictwem której mieszkańcy i osoby odwiedzające Helsinki mogą

wyszukiwać usługi i informacje na ich temat, takie jak godziny otwarcia, dane kontaktowe lub poziom dostępności. W styczniu 2020 roku opublikowano poprawioną wersję Mapy Usług, w której zastosowano więcej ułatwień dostępu. Obecnie zawiera ona informacje o ponad 15 000 usług – od bibliotek i szkół po centra fitness i działalność sportową.

W Helsinkach mieszka coraz więcej cudzoziemców, dlatego miasto chce, by informacje publiczne były dostępne dla migrantów z niepełnosprawnościami, którzy nie mówią po fińsku ani po szwedzku. W czasie pandemii COVID-19 władze miasta współpracowały z organizacjami pozarządowymi, by docierać z informacjami o zdrowiu do wszystkich mieszkańców Helsinek, a zwłaszcza do osób z grupy ryzyka.

© Laura Oja

 Celem Helsinek jest osiągnięcie lub przekroczenie poziomu AA wytycznych dotyczących dostępności treści internetowych.

Jak asysta w zakresie dostępności pomaga mieszkańcom

W lutym 2021 roku miasto uruchomiło usługę asysty w zakresie dostępności, w ramach której osoby z niepełnosprawnościami mogą dowiadywać się, jak korzystać z różnych przeznaczonych dla nich usług. Zainteresowana osoba może skontaktować się z asystentem telefonicznie bądź przez e-mail lub umówić się na spotkanie twarzą w twarz. Od lipca 2021 roku zespół zapewniający asystę w zakresie dostępności ma także za zadanie odpowiadać na zgłoszenia osób z niepełnosprawnościami dotyczące transportu.

Wsluchiwanie się w głosy osób z niepełnosprawnościami

Władze miasta uważają, że włączenie osób z niepełnosprawnościami w planowanie budynków publicznych jest kluczowe dla zapewnienia dostępności tych obiektów. Budowę nowej biblioteki centralnej Oodi poprzedziły konsultacje z Radą Helsinek ds. Niepełnosprawności, a osoby z niepełnosprawnościami mogły porozmawiać bezpośrednio z architektami.

W Radzie ds. Niepełnosprawności zasiadają przedstawiciele osób z różnymi niepełnosprawnościami, specjaliści sektora publicznego w Helsinkach i wybrani urzędnicy. Rada zajmuje się problemami społeczności osób z niepełnosprawnościami i szuka rozwiązań, by miasto było dostępne dla wszystkich i oferowało bardziej wyrównane szanse.

© Jussi Hellsten

Przy projektowaniu biblioteki Oodi wzięto pod uwagę osoby niedowidzące

Trzecie miejsce

Barcelona

Hiszpania

Trzecie miejsce w konkursie Access City Award 2022 przypadło Barcelonie. Od 40 lat Barcelona systematycznie eliminuje fizyczne i socjalne ograniczenia dotyczące osoby starsze i osoby z niepełnosprawnościami (czyli 21 % jej mieszkańców).

„Dostępność jest ważna nie tylko dla osób z niepełnosprawnościami. Jej zapewnienie podnosi jakość życia większości populacji i stanowi wartość, o którą musimy zabiegać. Naszym wyzwaniem jest większa dostępność informacji. Musimy zadbać o to, by nasze usługi i miejsca publiczne były dostępne, zrozumiałe i funkcjonalne dla wszystkich”.

Joan Ramon Riera, radny, Departament ds. Dzieci, Młodzieży, Seniorów i Osób z Niepełnosprawnościami

Miejski Instytut Osób z Niepełnosprawnościami

Jury nagrodiło Barcelonę za pracę Miejskiego Instytutu Osób z Niepełnosprawnościami. To niezależny organ Rady Miasta Barcelona, który współpracuje z miejską administracją, by zapewniać w mieście równy dostęp do usług, aktywności i miejsc publicznych.

Rada zarządzająca Miejskim Instytutem składa się w 50 % z wyłonionych w wyborach polityków i w 50 % z osób z niepełnosprawnościami, które są wybierane raz na cztery lata przez niepełnosprawnych mieszkańców. Instytucja ta dysponuje budżetem w wysokości 12 mln euro i odpowiada za planowanie dostępności i upowszechnianie jej w sposób przekrojowy. Zapewnia też bezpośrednią pomoc dla osób z niepełnosprawnościami, w tym w zakresie rozwoju wczesnodziecięcego, aktywności zawodowej i samodzielnego życia.

Plan zapewniania dostępności 2018–2026

Miejski Instytut Osób z Niepełnosprawnościami kieruje obecnie „Planem zapewniania dostępności w Barcelonie na lata 2018–2026”, w ramach którego analizowany jest poziom dostępności miasta. Jak dotąd ocenie poddano 889 placów zabaw, 33 parki i plaże, 249 usług i instytucji miejskich (targowisk, bibliotek, usług sportowych i rekreacyjnych), 75 usług socjalnych, 53 placówki ochrony zdrowia, 38 obiektów uniwersyteckich, 22 kina, 60 stron internetowych, 106 hoteli i restauracji oraz 61 osiedli (ponad 1000 km ulic). Zebrane dane zostały zintegrowane z systemem informacji geograficznej, więc wszystkie jednostki odpowiadające za roboty i konserwacje własności publicznej mogą sprawdzać i aktualizować dane. Podstawową ocenę dostępności przeprowadzono też w ponad 3668 blokach mieszkalnych, 52161 sklepach i 404 szkołach.

© Edu Bayer

 Te ulice w Barcelonie stały się bardziej dostępne i wyposażone w lepsze oświetlenie oraz więcej terenów zielonych.

Dostępne metro i autobusy

Wszystkie autobusy miejskie w Barcelonie mają ułatwienia dostępu. Są to m.in. niskie podłogi i rampy, komunikaty dźwiękowe w autobusach i na przystankach oraz oznaczenia w alfabecie Braille'a.

Ułatwienia dostępu znajdują się także na 92 % stacji metra, a miasto planuje osiągnąć wskaźnik 100 % w 2024 roku, czyli w setną rocznicę powstania metra.

W Barcelonie działa też **NaviLens**, cyfrowe rozwiązanie, dzięki któremu oznakowanie i informacje w metrze i autobusach oraz na przystankach są dostępne dla osób słabowidzących. W mieście jest 9000 naklejek NaviLens, które pomagają użytkownikom poruszać się metrem i komunikacją autobusową.

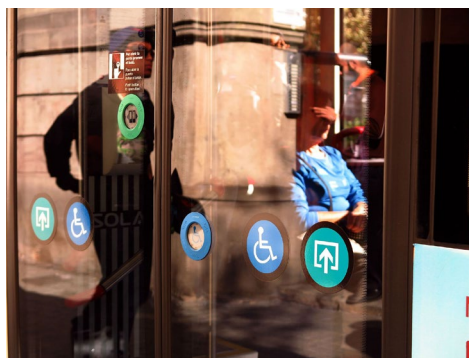
Uzupełnieniem komunikacji miejskiej jest transport dla osób o ograniczonej mobilności, w ramach którego wykonywanych jest rocznie 348 000 przewozów „od drzwi do drzwi”.

© Vicente Zambiano González

○ Sieć autobusowa w Barcelonie jest w 100 % dostępna

© Vicente Zambiano

○ Barcelona dąży do tego, aby do 2024 r. stacje metra były w pełni dostępne.

Wspieranie dialogu społecznego

Barcelona ma 19 organów doradczych do spraw osób z niepełnosprawnościami. Działają one na zasadzie regularnych forów dyskusji między Radą Miasta, organizacjami pozarządowymi i obywatelami. W trakcie tych debat zbierane są pomysły i sugestie dotyczące polityki miasta. Każdego roku w rozmowach uczestniczy średnio 150 organizacji wspierających osoby niepełnosprawne.

Kolejną inicjatywą, w której uczestniczą osoby z niepełnosprawnościami, jest Porozumienie Mieszkańców na rzecz Inkluzywnej Barcelony. W ramach Porozumienia Mieszkańców powstały dotąd cztery grupy robocze zajmujące się istotnymi problemami osób niepełnosprawnych – warunkami mieszkaniowymi, wsparciem rodzin, inkluzywną rekreacją i dostępnością.

Pozostałe projekty w zakresie dostępności

Barcelona realizuje wiele różnorodnych przedsięwzięć i inicjatyw związanych z dostępnością.

Jednym z interesujących przykładów jest projekt CASBA (Przyjazne Sklepy Bez Barrier). Każdego roku uczestniczy w nim niemal 100 studentów architektury, którzy projektują rozwiązania poprawiające dostępność sklepów i innych placówek handlowych. Oprócz podnoszenia ogólnej dostępności miasta CASBA uświadamia architektom, właścicielom sklepów, stowarzyszeniom sprzedawców i urzędnikom miejskim, jakie potrzeby mają osoby niepełnosprawne. Różne

udoskonalenia, takie jak ułatwienia dostępu, oznaczenia, odpowiedni układ wnętrza, lepsze oświetlenie i usunięcie barier, ułatwia życie nie tylko osobom z niepełnosprawnościami, ale też osobom o czasowo ograniczonej ruchomości, rodzicom z dziećmi w wózkach i seniorom.

W miejskim przedsiębiorstwie komunikacyjnym Barcelony działa zespół operacyjny, który koordynuje wszystkie projekty dotyczące dostępności transportu publicznego. Zespół ten składa się z 15 grup roboczych, które pracują obecnie nad 50 projektami poprawiającymi dostępność. Projekty są monitorowane w cyklu kwartalnym, a ich jakość i przydatność weryfikują osoby niepełnosprawne z wymienionych wcześniej organów doradczych.

Wyróżnienie specjalne z okazji
Europejskiego Roku Kolei

Porto

Portugalia

Porto to miasto o bogatej historii i tradycji, którego początki sięgają średniowiecza. Leży na północnym-wschodzie Portugalii i liczy niemal 232 000 mieszkańców. Miasto leży nad rzeką Duero i Atlantykiem i charakteryzuje się zróżnicowaniem terenu. W ostatnich latach Porto dokonało poważnych zmiany, by chodzenie i podróżowanie po mieście było łatwiejsze, szczególnie dla starszych mieszkańców, dzieci i osób o ograniczonej możliwości poruszania się.

„To wyróżnienie jest bardzo ważne dla Porto, ponieważ wyraża uznanie dla całej naszej pracy i postępów poczynionych w tym obszarze, co potwierdza, że z powodzeniem poprawiamy dostępność naszego miasta. Nie mamy wątpliwości, że chcemy zrobić jeszcze więcej i podnosić poziom dostępności w każdym jej wymiarze. Ta nagroda działa bardzo stymulująco i zachęca nas do dalszej pracy, ponieważ uważamy, że rozwój ekonomiczny Porto, jego społeczna i kulturowa dynamika oraz zrównoważony rozwój zależą od jego dostępności”.

Ricardo Valente, radny miasta Porto, Departament ds. Finansów i Gospodarki oraz Departament ds. Zatrudnienia, Turystyki i Handlu

Dostępny transport kolejowy

Jury nagrodziło Porto za jego ambitne prace nad poprawą dostępności metra i skoncentrowanie się na transporcie. Wyjątkowe wrażenie robi to, że wszystkie pociągi i stacje metra w Porto mają ułatwienia dostępu. Ponadto wszystkie autobusy miejskie są niskopodłogowe, a w 66 % z nich znajduje się rampa i wydzielone miejsce na wózek inwalidzki.

W mieście zlokalizowane są dwa dworce przystosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami: São Bento i Campanhã. Oba mają parkingi, więc mieszkańcy o ograniczonej mobilności nie muszą pokonywać dużych odległości. Na obu dworcach monitoring pozwala wyszkolonym asystentom identyfikować osoby niepełnosprawne, które mogą potrzebować pomocy, i ją im zapewniać. Działa także zintegrowana usługa mobilności, która ułatwia użytkownikom o ograniczonej (trwale lub tymczasowo) sprawności ruchowej poruszanie się po obu stacjach. Ważne

komunikaty są podawane zarówno w formie wizualnej, jak i dźwiękowej, a na dworcach są także podłogi dotykowe, z czego korzystają osoby niedosłyszące i słabowidzące.

Wejścia na oba dworce są dostępne dla osób o ograniczonej mobilności, by nie musiały one korzystać ze schodów i mogły łatwo dostać się do hal dworców, kas biletowych i na perony. Na dworcu Campanhã jest przejście podziemne prowadzące na kilka peronów, ale na wszystkie z nich można się dostać windą. Na obu stacjach osoby z niepełnosprawnościami mogą korzystać z publicznych sanitariatów dostosowanych do ich potrzeb i ze specjalnych zniżek.

Strefy „kiss & ride” i chodniki w pobliżu dworców São Bento i Campanhã mają obniżone krawędzie przy wejściach dla osób niepełnosprawnych. Dzięki temu takie osoby mogą łatwiej przesiąść się do innych kolei, metra, taksówki, autobusu lub prywatnego środka transportu.

© Miguel Nogueira / CM Porto

 Linia metra w Porto

© Filipa Brito / CM Porto

 Stacja Campanhã

Wizja przyszłości: inkluzywna dostępność

Ilustracją zaangażowania Porto w działanie na rzecz inkluzywnej dostępności są cele zrewidowanych planów zagospodarowania przestrzennego (obowiązujących od lipca 2021 roku), na których opiera się wizja przyszłości miasta. Nacisk jest w nich kładziony na te przedsięwzięcia, które służą realizacji potrzeb osób z niepełnosprawnościami, a przy tym przynoszą korzyści ogółowi mieszkańców. W planach wyznaczono szeroko zakrojoną

strategię zrównoważonego ułatwiania mobilności i poprawiania dostępności dla wszystkich mieszkańców (np. poprzez rozwój transportu publicznego, modernizację taboru komunikacji miejskiej, obniżenie opłat i/ lub wprowadzenie darmowego transportu miejskiego, zmniejszenie zatorów drogowych i nowe zasady parkingowe). Jednocześnie w miejskim „Planie rozwoju społecznego (2019–2021)” skupiono się zwłaszcza na zwiększeniu dostępności miasta i jego usług dla osób starszych i osób z niepełnosprawnościami.

© Filipa Brito / CM Porto

 Rowerzyści korzystający z pasa rowerowego w Porto

© Shutterstock

Specjalne wyróżnienie za działania na rzecz środowiska naturalnego, w tym obszarów dostępnych dla turystyki inkluzywnej

Palma

Hiszpania

Palma to stolica Balearów i jeden z głównych ośrodków turystycznych w Europie. Miasto leży na południowym wybrzeżu Majorki i słynie ze swoich sklepów, plaż, jedzenia i z dobrej pogody niezależnie od pory roku. Palma podejmuje rozmaite działania podnoszące dostępność miejsc publicznych, w tym także plaż i parków.

„Zasady uniwersalnej dostępności są bardzo proste. Chodzi tylko o to, by wszystko było dostępne dla wszystkich”.

Jose Hila, burmistrz Palmy

”

Projektowanie inkluzywnych przestrzeni publicznych

Jury było pod wrażeniem tego, jak Palma systematycznie inwestuje w inkluzywne projektowanie przestrzeni publicznych (plaż, placów, parków i placów zabaw). W planach dotyczących uniwersalnej dostępności i zrównoważonej dostępności miejskiej określono ramy i kryteria dla działań, które mają sprawić, że miasto będzie otwarte i wspierające dla wszystkich swoich mieszkańców i gości.

W 2021 roku Rada Miasta Palma przedstawiła „Plan modernizacji parków, ogrodów i placów”, w ramach którego zainwestowano 4 mln euro, by w 57 parkach zbudować zamiast chodników i fontann inkluzywne place zabaw i dostępną infrastrukturę. Pierwsza inkluzywna przestrzeń rekreacyjna w Palmie została oficjalnie otwarta w 2021 roku w parku Sa Riera.

© Ajuntament de Palma

Biuro pomocy obywatelskiej w Palmie z urządzeniami dostosowanymi do potrzeb osób z upośledzeniem słuchu

Na pięciu plażach miejskich z ułatwieniami dostępu znajduje się sześć punktów, w których osoby z niepełnosprawnościami mogą korzystać z kąpielii z asystą. Na plaże te wchodzi się po pomostach, a użytkownicy mają do dyspozycji wózki amfibie do kąpielii morskich, zacienione platformy wypoczynkowe, wsparcie ratowników, kule, a także toalety i prysznice z ułatwieniami dostępu. Wszystkie udogodnienia mają certyfikaty „Safe Tourism”. Między majem a październikiem 2020 roku badano opinie użytkowników korzystających z kąpielii z asystą. Uzyskano ponad 100 odpowiedzi, które pomogą Radzie Miasta w ulepszaniu tej usługi.

W Palmie działa dziewięć biur pomocy mieszkańcom, które są wyposażone w magnetyczne pętle indukcyjne dla osób słabosłyszących i zestawy poprawiające dostępność dla osób słabowidzących. Pracownicy biur są ponadto przeszkoleni i znają podstawowe procedury obsługi klientów z niepełnosprawnościami.

© Ajuntament de Palma

Plaża Can Pere Antoni wspomagane miejsce do kąpielii

 Park Sa Riera przestrzeń rekreacyjna dla wszystkich

Dostęp do informacji i usług

Strona internetowa Urzędu Miasta Palma jest dostosowana do potrzeb użytkowników z niepełnosprawnościami i publikowane są na niej wszystkie informacje dotyczące miasta. Opracowano też sześć aplikacji mobilnych, które ułatwiają osobom z niepełnosprawnościami dostęp do większości oferowanych przez miasto usług. Aplikacja MobiPalma ułatwia poruszanie się po mieście i jest dostępna dla osób słabowidzących, a do tego działa w czterech językach (angielskim, niemieckim, hiszpańskim i katalońskim). Urząd Miasta pracuje też nad tym, by w miejscach publicznych działała bezpłatna i wydajna sieć Wi-Fi, co ułatwiłoby osobom niepełnosprawnym korzystanie z potrzebnych informacji i usług.

Dostępny transport w całym mieście

W 2021 roku Palma zainwestowała 32,5 mln euro w renowację swojej liczącej 100 pojazdów floty autobusowej. Wszystkie zmodernizowane autobusy spełniają aktualne wymogi dotyczące dostępności i są jednopoziomowe, mają mikrofon, widoczny na zewnątrz numer trasy, troje drzwi i wbudowaną rampę teleskopową. W mieście jest też 1 758 miejsc parkingowych przeznaczonych wyłącznie dla osób z niepełnosprawnościami lub o ograniczonej mobilności, a także 14 dostosowanych taksówek, które są dostępne przez całą dobę.

Fundacja o nazwie Fundació Turismo Palma de Mallorca 365 zrealizowała projekt „Palma for all”, w trakcie którego przygotowano pięć dostępnych tras turystycznych, które prowadzą przez kulturalne, rekreacyjne i handlowe atrakcje miasta. W internecie dostępna jest **broszura tego projektu** w której wyjaśniono, w jaki sposób poszczególne trasy,

budynki, autobusy i taksówki są dostosowane do potrzeb osób z ograniczeniami mobilności, słuchu lub wzroku. Każda trasa zaczyna się w jednym z sześciu miejskich punktów informacji turystycznej.

Udział w podejmowaniu decyzji

Rada ds. Dostępności w Palmie jest organem doradczym i pomocniczym, za pośrednictwem którego różne organizacje i przedstawiciele osób z niepełnosprawnościami uczestniczą w dyskusjach i podejmowaniu decyzji na dotyczące ich tematy. Od 2013 roku odbyło się 76 sesji Rady.

W 2016 roku utworzono w Palmie Biuro ds. Dostępności, które ma wspierać inne regiony, mieszkańców i różne podmioty, doradzając i dzieląc się wiedzą w zakresie dostępności. Biuro odpowiada również za weryfikowanie wymaganego poziomu dostępności w firmach, budynkach publicznych, obiektach sportowych, parkach, a także na terenach zielonych, ulicach, imprezach i targach.

Współpraca z innymi ośrodkami turystycznymi

W 2021 roku Palma wdrożyła strategię Plan Impulsa (o wartości 974 535 euro), której jeden z czterech filarów skupia się na dostępności i zrównoważonej turystyce.

Wyróżnienie specjalne za uwzględnianie dostępności, w tym także w środowisku cyfrowym.

Leuven

Belgia

Leuven to miasto w centrum Belgii leżące niedaleko Brukseli, stolicy kraju. Miasto ma bogatą historię, o czym przypominają XV-wieczny rynek i ratusz, liczne zabytkowe budowle i brukowane ulice. Leuven dąży do tego, by być nowoczesnym, dostępnym miastem, nie tracąc przy tym swojego historycznego charakteru. W tym celu angażuje mieszkańców, instytucje naukowe, organizacje i przedsiębiorstwa w swoje procesy decyzyjne i tworzenie polityk.

„Dla nas tworzenie dostępnych przestrzeni publicznych oznacza maksymalne ograniczenie realnych i metaforycznych barier napotykanych przez osoby z niepełnosprawnościami. Wymaga to nie tylko dostosowania infrastruktury, ale też zapewniania dostępu do wydarzeń i usług. To wyróżnienie jest nagrodą za ważne działania, które podjęliśmy w ostatnich latach w dziedzinie dostępności. Jest to także zachęta do kontynuowania tej ciężkiej pracy w kolejnych latach, ponieważ mamy świadomość, że w różnych obszarach pozostaje jeszcze wiele do zrobienia”.

Lies Corneillie, radna, Departament ds. Równych Szans

Leuven wydaje miesięcznik i magazyn poświęcony rewitalizacji miasta, które są dostępne także w formie audio dla osób słabowidzących, a kalendarz odbioru odpadów ma wersję w alfabecie Braille'a. Wspólnie z flamandzkim Departamentem Turystyki miasto przygotowało pieszą trasę turystyczną z ułatwieniami dostępu, a Muzeum M opracowało szczegółowy wizualny plan dla odwiedzających z autyzmem, którzy chcą się przygotować do wizyty.

Zapewnianie odpowiedniego wsparcia

Choć Leuven pracuje nad tym, by obiekty i usługi publiczne były dostępne dla wszystkich, władze miasta mają świadomość, że wciąż jest wiele do zrobienia. Z tego powodu w ramach jednego z filarów miejskiej polityki dostępności,

a mianowicie „zapewniania odpowiedniego wsparcia”, uruchomiono internetowe centrum powiadomień informujące użytkowników o problemach z dostępnością. Odpowiednie wsparcie jest zapewniane także w urzędach miejskich, których recepcjoniści pomagają mieszkańcom z zaburzeniami wzroku, słuchu lub mobilności.

Inicjowanie dialogu

Kluczową rolę we wdrażaniu polityki dostępności Leuven odgrywa Rada Doradcza ds. Dostępności, działający od 2008 roku oficjalny organ doradczy miasta. Instytucja ta odpowiada za inicjowanie dialogu między osobami z niepełnosprawnościami a służbami miejskimi, architektami, projektantami, zarządcami obiektów hotelarskich, organizatorami imprez itd.

© Rob Stevens

 Sam Michiels, przewodniczący Rady Konsultacyjnej ds. Dostępności, na ulicach Leuven

W Radzie zasiada 16 ekspertów znających problem z własnego doświadczenia (tj. osoby z autyzmem, zaburzeniem funkcji poznawczych, zaburzeniami psychicznymi i/ lub ograniczeniami mobilności, wzroku bądź słuchu), a także przedstawiciel Miejskiej Rady Seniorów. Rada spotyka się raz w miesiącu i na podstawie konsultacji z deweloperami i służbami miejskimi formułuje rekomendacje dotyczące planów miasta.

W 2015 roku Leuven utworzyło stanowisko Doradcy ds. Polityki Dostępności, który wspólnie z Departamentem Miasta ds. Równych Szans i Dostępności odpowiada za to, by wszystkie służby miejskie uwzględniały dostępność w swoich działaniach. Doradca ds. Polityki jest pośrednikiem między służbami miejskimi a miejską Radą Doradczą ds. Dostępności, co ułatwia rozpowszechnianie wiedzy o dostępności wśród wszystkich usługodawców.

© Jan Pollers

Spiralny most rowerowy na dworcu kolejowym w Leuven

Dostępny transport

W mieście rozmieszczono 20 punktów przesiadkowych „Hoppin” (miejsc, w których można zmienić środek transportu). Budowa spiralnego mostu dla rowerów poprawiła zaś dostępność dworca kolejowego. Oprócz tego miasto wspiera przewoźników, którzy umożliwiają osobom o ograniczonej mobilności zamówienie taniego transportu „od drzwi do drzwi”.

Najważniejsze przystanki w Leuven są w pełni dostępne, a miasto podpisało flamandzką kartę w sprawie dostępności przystanków autobusowych i zobowiązało się, że do 2030 roku połowa wszystkich przystanków autobusowych w mieście będzie miała ułatwienia dostępu. Miasto zadeklarowało też, że podda ocenie wszystkie ścieżki i chodniki (w tym te w parkach i obszarach zalesionych) na miejskich terenach zabudowanych i przestrzeniach publicznych, a do 2030 roku zmodernizuje przynajmniej połowę tras pieszych, które są dziś trudno dostępne.

Dostępność rekreacji

Leuven zamierza podjąć szczególne kroki, by poprawić dostępność usług rekreacyjnych, na przykład za pomocą dostosowanego sprzętu rekreacyjnego i wycieczkom z przewodnikiem dla odwiedzających z ograniczoną mobilnością, słabowidzących lub słabosłyszących.

Uczestnictwo w konkursie Access City Award 2023

Dzięki Państwa zaangażowaniu życie osób niepełnosprawnych może stać się łatwiejsze. Zachęcamy do udziału i zgłaszania się do konkursu Access City Award 2023.

Konkurs Access City Award jest organizowany przez Komisję Europejską i Europejskie Forum Osób z Niepełnosprawnościami. Nagroda jest wyrazem uznania dla miast, które działają na rzecz dostępności, w szczególności dla osób z niepełnosprawnościami.

Udział w konkursie Access City Award to nie tylko szansa, by zdobyć uznanie w Europie, ale też wyjątkowa okazja do przeanalizowania obecnej sytuacji miasta. Nagroda pozwala też na wymianę doświadczeń z innymi europejskimi miastami, co może pomóc Państwu w zwiększaniu atrakcyjności miasta w oczach mieszkańców i gości.

Zwycięskie miasta otrzymają nagrody finansowe:

- I miejsce: 150 000 euro
- II miejsce: 120 000 euro
- III miejsce: 80 000 euro

Do konkursu mogą zgłaszać się miasta liczące ponad 50 000 mieszkańców

Proces wyboru jest podzielony na dwa etapy: wstępną selekcję na szczeblu krajowym i finał na szczeblu europejskim. **Jury krajowe** w każdym kraju wybierze maksymalnie trzy miasta spośród zgłoszeń krajowych na podstawie kryteriów oceny przekazanych przez Komisję Europejską. Tak wybrani kandydaci krajowi przejdą do drugiego etapu konkursu i zostaną ocenieni przez **jury europejskie**.

Zgłoszenie może wysłać organ administracyjny miasta liczącego ponad 50 000 mieszkańców z jednego z państw członkowskich UE. W państwach członkowskich, w których jest tylko jedno takie miasto, w konkursie mogą wziąć udział obszary miejskie składające się z co najmniej dwóch miast, jeżeli mieszka w nich łącznie ponad 50 000 osób.

Ponieważ to samo miasto nie może wygrać konkursu Access City Award w dwóch kolejnych latach, zdobywca tytułu za rok 2022 nie może uczestniczyć w konkursie o tytuł za rok 2023. Organizatorzy zachęcają wszystkie inne miasta, w tym zdobywców drugiego i trzeciego miejsca oraz wyróżnień specjalnych do ponownego udziału w konkursie.

Zgłoszenie do konkursu należy wypełnić i złożyć za pomocą formularza internetowego we wskazanym terminie. W momencie rozpoczęcia okresu przysyłania zgłoszeń publikowane są wskazówki i zasady udziału w konkursie jako pomoc w przygotowaniu zgłoszenia.

Będą one dostępne we wszystkich językach urzędowych UE w witrynie Access City Award 2023.

ec.europa.eu/social/accesscityaward2023

Procedura i kryteria wyboru

Jury oceni środki podjęte i planowane w następujących obszarach:

- obszary zabudowane i przestrzenie publiczne,
- transport i powiązana infrastruktura;
- informacje i komunikacja, w tym nowe technologie (ICT),
- obiekty i usługi publiczne.

Jury oceni zgłoszenia pod kątem następujących sześciu kryteriów:

- zakres działań,
- odpowiedzialność, poziom zaangażowania,
- oddziaływanie,
- jakość i trwałość rezultatów;
- udział osób z niepełnosprawnościami i właściwych partnerów,
- innowacje społeczne.

Na naszej stronie internetowej będzie można znaleźć informacje o ostatecznych kryteriach konkursu.

Zwycięzca konkursu Access City Award 2023 zostanie ogłoszony w **25 listopada 2022 roku**. Ceremonia wręczenia nagród odbędzie się podczas corocznej konferencji organizowanej z okazji Europejskiego Dnia Osób z Niepełnosprawnością.

Kontakt

Sekretariat konkursu Access City Award oferuje pomoc w przygotowaniu zgłoszenia. Jeżeli potrzebne są dodatkowe informacje, prosimy o kontakt e-mailowy na adres: secretariat@accesscityaward.eu

JAK SKONTAKTOWAĆ SIĘ Z UE

Osobiście

W całej Unii Europejskiej istnieje kilkaset centrów Europe Direct. Adres najbliższego centrum można znaleźć na stronie: european-union.europa.eu/contact-eu/meet-us_pl.

Telefonicznie lub pisemnie

Europe Direct to serwis informacyjny, który udziela odpowiedzi na pytania na temat Unii Europejskiej. Można się z nim skontaktować:

- dzwoniąc pod bezpłatny numer telefonu: 00 800 6 7 8 9 10 11
(niektórzy operatorzy mogą naliczać opłaty za te połączenia),
- dzwoniąc pod standardowy numer telefonu: +32 22999696,
- za pomocą formularza: european-union.europa.eu/contact-eu/write-us_pl.

WYSZUKIWANIE INFORMACJI O UE

Online

Informacje o Unii Europejskiej są dostępne we wszystkich językach urzędowych UE w portalu Europa (european-union.europa.eu).

Publikacje UE

Publikacje UE można obejrzeć lub zamówić na stronie: op.europa.eu/pl/publications.

Większą liczbę egzemplarzy bezpłatnych publikacji można otrzymać, kontaktując się z serwisem Europe Direct lub z lokalnym centrum dokumentacji europejskiej (european-union.europa.eu/contact-eu/meet-us_pl).

Prawo UE i powiązane dokumenty

Informacje prawne dotyczące UE, w tym wszystkie unijne akty prawne od 1951 r., są dostępne we wszystkich językach urzędowych UE w portalu EUR-Lex (eur-lex.europa.eu).

Otwarte dane UE

Portal data.europa.eu zapewnia dostęp do otwartych zbiorów danych pochodzących z instytucji, organów i agencji UE. Dane te można pobierać i wykorzystywać bezpłatnie, zarówno do celów komercyjnych, jak i niekomercyjnych. Portal umożliwia również dostęp do wielu zbiorów danych z krajów europejskich.

Access City Award to coroczny konkurs, w którym europejskie miasta są nagradzane za poprawianie swojej dostępności dla osób z niepełnosprawnościami i starszych mieszkańców. W tej broszurze prezentowane są osiągnięcia zdobywców trzech pierwszych miejsc i wyróżnień specjalnych za rok 2022: miasta Luksemburg (Luksemburg), Helsinek (Finlandia), Barcelony (Hiszpania), Leuven (Belgia), Palmy (Hiszpania) i Porto (Portugalia). Nagrodzone w tym roku miasta podjęły konkretne działania, by zwiększyć dostępność przestrzeni publicznych, usług, transportu, budynków, kultury i turystyki.

Możesz pobrać nasze publikacje lub uzyskać nieodpłatną subskrypcję pod adresem:
ec.europa.eu/social/publications

Aby mieć dostęp do najnowszych informacji dotyczących Dyrekcji Generalnej ds. Zatrudnienia, Spraw Społecznych i Włączenia Społecznego, należy zgłosić chęć otrzymywania nieodpłatnego biuletynu dostępnego pod adresem
ec.europa.eu/social/e-newsletter

Social Europe

EU_Social

Urząd Publikacji
Unii Europejskiej